

RUBRIKA

Z konference Katastr: Čí výmysl je GP v JTSK?

Poté, co jsem 2x připomínal dotaz na téma JTSK všude, jsem udělal čerstvou zkušenost. Opravdu je to myšleno vážně. Dnes jsme byli přeměřovat jeden GP, který už spadnul do tohoto výmyslu...

Jen pro představu – přístavba garáže k RD. Normálně 3 délky pásmem + oměrky stáv. baráku. Po novém výmyslu připojení přes 2 km + hodina hledání PBP na katastru. To, že za opsání souřadnice chtějí teďka 20 Kč raději nebudu komentovat.

Nevíte, kdo to vymyslel? Rád bych mu totiž napsal děkovaný dopis.

Miroslav Novosad

A teď jste na sebe rovnou prásknul i porušení předpisů. Polygonový pořad tvořený měřickou sítí (pomocný polygonový pořad) má podle Návodu na obnovu katastrálního operátu maximální povolenou délku 2 km. Pokud jste se připojoval na bod PBPP, pak dokonce jen 1 500 m, ale to jen pokud byste vámi vybudovanou sítí bodů trvale stabilizoval, vyhotovil k ní odpovídající operát tj. zhustil sítí bodů PBPP. Tedy jestli správně rozumím návodu na obnovu...

Vtipné je, že bez GPSky ten návod v některých případech prostě porušit musíte. A ani ta neřeší všechny případy (např. lesní bloky).

Stát předvedl další z figlů, jak se dají z kapes daňových poplatníků tahat peníze aniž by se to dalo nazvat daní.

Jiří Huráb

Zajímavý diskusní námět! Jsem přesvědčen, že geometrické parametry, kam limita délky polygonového pořadu spadá, je možné elegantně pominout v případě, že doložím vyrovnání měřické sítě MNČ včetně parametrů přesnosti jednotlivých bodů. Další možností je připojovat drobné změny na podrobné, jednoznačně identické podrobné body polohopisu určené v S-JTSK s prokázanou přesností poté, co opět vyrovnáním MNČ prokážu požadovanou přesnost výsledku...

Konečně snad odzvoní výsledkům zeměměřických činností vzniklých »komparovaným krokem«.

A ohledně tahání peněz z kapes – domnívám se, že se to netýká všech daňových poplatníků, pouze vlastníků nemovitostí (a jak se říká »každá sranda něco stojí«), a podaří-li se nastolit stav s výrazně vyšší technickou a následně právní spolehlivostí katastru, budou výsledné náklady vlastníka v koneč-

ném důsledku a z dlouhodobého hlediska podstatně nižší. Nebo se domníváte, že soudní spory (např. na určení vlastnictví) jsou levnou záležitostí?

Netvrdím, že jsou veškeré výchozí podmínky nastaveny optimálně, že nenastane řada infarktových situací, že to nebude klást podstatně vyšší nároky na straně vyhotovitelů, ale především na straně přebírajících, ale myslím že je to minikrok správným směrem.

Václav Čada

Máte zajisté v obou případech pravdu, problém však je, že ve většině případů nelze vámi navržené řešení použít: síť bodových pólů bývá řídká nebo je velice komplikované měřit nadbytečná měření. Dnes se také, vzhledem k malému počtu změn v oblastech s mapou v jiném než souřadnicovém systému S-JTSK, není možné při dodržení parametrů podle předpisů připojit na změny již zaměřené v S-JTSK, buď nejsou vůbec nebo jich je příliš málo anebo jsou ke všemu nevhodně rozloženy.

Celková přesnost se pravděpodobně o něco zvýší, avšak poměr cena/výkon bude naprosto neadekvátní. Výsledná spolehlivost v rámci deklarované 3. třídy bude spíše horší než je dnešní, v rámci tolerance 2,66 (2,96) m.

Jak asi k sobě »půjdou« jednotlivé drobné změny, zaměřené z podobných, přes 1 km dlouhých pořadů, když každý z nich bude obsahovat přes 10 vrcholů, ne vždy budou měřeny trojpodstavcovou soupravou a o strojích odpovídající kategorie ani nemluvě. Obávám se, že výsledný efekt bude dost podobný efektu »komparovaného kroku«, a to za cenu mnohonásobně vyšší, než by stálo plošné mapování. Ale třeba jsem jen pesimista.

Podívejte se na to z druhého úhlu pohledu: Kolik by stálo plošné mapování nejexponovanějších lokalit v zemi? A teď tuto částku porovnejme s tím, kolik peněz bychom získali jen na základě zvýšeného ratingu slušné právní jistoty, neboť pouze v územích s **kompletně** vyšetřenými hranicemi a vlastnictvím se naprosto minimalizuje pravděpodobnost, že investor bude muset svoje pozemky kupovat dvakrát nebo omezovat svoje aktivity díky neukončenému soudnímu sporu.

A dále: O kolik dražší a méně spolehlivější je tato cesta v porovnání s jednorázovým mapováním?

V úhlu pohledu celkových dopadů si na rozdíl od vás myslím, že stav KN se týká všech daňových

RUBRIKA

poplatníku. Každý z nás buď vlastní nějakou nemovitost nebo je závislý na někom, kdo ji vlastní.

Stejně tak se mi nelíbí, když si cizinci o nás myslí, že jsme právě slezli ze stromů protože si sami nedokážeme dát do pořádku ani jeden ze základních kamenů právního státu – evidenci nemovitostí.

A pokud přijmu vaši tezi – že se problém týká jen vlastníků nemovitostí – proč tedy nezatížit tyto **dočasně** zvýšenou daní z nemovitosti pro účely výhradně tvorby nového katastrálního operátu? A tam, kde by se mapování provádělo později, podpořit určování hranic v S-JTSK formou úlev na daních? Ale to se moje úvahy bohužel pohybují úplně mimo realitu zdejšího Kocourkova.

Infarktové situace by nemusely nastávat, kdyby:

- a) existoval kvalitní a propracovaný předpis pro provádění prací;
- b) který by zároveň umožňoval postihovat ošizenou práci;
- c) existovala osobní odpovědnost úředníků za jejich chybná rozhodnutí anebo aspoň rychlá a účinná ochrana proti nim;
- d) existoval pouze jeden katastr a nikoliv tolik, kolik pracuje úředníků v rezortu.

To platí obecně a splnění těchto čtyř bodů by celému katastru zřejmě prospělo mnohem více než povinnost měření v S-JTSK. Je to levnější, ale i o dost obtížnější.

Jiří Huráb

Vážení kolegové, dovoluji, abych se k problematice měření v JTSK také vyjádřil.

1. Samozřejmě, že považuji za nejlepší řešení problému katastrálních map v sáhových měřítkách nové katastrální mapování. S tím by se mělo začít v každém případě.
2. O tom, že budou katastrální mapy v sáhovém měřítku digitalizovány, již bylo dávno rozhodnuto a teď jde jenom o to, aby to bylo provedeno co nejlépe – o tom diskutujme!
3. Z hlediska situace na trhu geodetických prací je to práce, která může tento trh oživit. V posledních letech byl již dosti značný převis nabídky nad poptávkou geodetických prací. Projevilo se to na nepřiměřeně nízkých cenách, které neumožňují českým geodetickým firmám jejich (zejména investiční) rozvoj. Měření v JTSK je samozřejmě náročnější jak na měřicí techniku, tak i na softwarové vybavení.
4. Diskutabilní je samozřejmě to, že ty zvýšené

náklady bude platit náš klient (občan či právnická osoba) – nebude se mu to líbit – to je jasné, ale nám se také nelíbí, že ceny všeho kolem nás stoupají a ti, kteří je zvyšují, nás nelitují. Berme to tedy i jako jedinečnou příležitost přizpůsobit naše ceny cenám ostatních oborů, neboť naše ceny jsou ve srovnání s jinými směšné. Geometrický plán za 2 000 Kč!? Podívejte se na www.kgk.cz – tam o tom teď začínáme diskusi.

J. Fafejta

Zkusím taky přispět s »troškou do mlýna«. Netvrdím, že jsem z měření v JTSK odvázaný. V naší oblasti (Jilemnicko, Semilsko) je většina katastrů v sáhových mapách, »trigasy« jen na kopcích (často už po těch letech zalesněných), zhušťovací body byly přidány tak 2 v katastrálním území. Ale na druhou stranu se o tomhle mluvilo podle mě dobré 3 – 4 roky, takže to snad není blesk z čistého nebe. Je pravda, že na brečení je teď pozdě. Za nejrozměšší řešení považuji GPS, teď se přece dá sehnat levněji než totálka.

A propos, vážení kolegové, co říkáte článku v Mladé frontě »Nejhůře placení jsou zeměměřiči«. Ve světě platí, že cena geodetických prací tvoří 3 – 5 % nákladů na stavbu. Ačkoliv naše vstupní náklady (nepočítám teď do toho výplaty) jsou téměř na 100 % se světem, jsme zhruba na 20 % světových cen, přitom ČR je asi na 40 %, takže jsme dost pod průměrem. Takže doufám, že se po vstupu do Unie ceny někde pohnou a pak už pro nikoho z nás nebude žádný problém si novou techniku pořídit.

Petr Plichta

Zajímavé. Dlouho jsem to nesledoval. Naposled, co vím, to bylo přes milion, tak jsem to pustil z hlavy. Můžete přidat něco konkrétnějšího, příp. i nějaký odkaz?

Jako europesimista bych řekl, že nejen ceny, ale celé se to pohne. Někde... Jinak ceny jsou jedna věc a jestli na to lidi budou mít zase druhá. Není problém nasadit cenu a vyfakturovat (dle ceníku) třeba 100 000, které ale nikdy neuvidím, nebo žít v realitě a prodat totéž za 50 000, které dostanu.

M. Novosad

Jednodušší GPS (Sokkia, AshTech) se dají sehnat pod 200 000,- včetně SW.

Nezlobte se na mě, ale kdo má na dům za 2 miliony, měl by mít i nějakých 20 – 30 tisíc na

RUBRIKA

geodetické práce. Teď přijdou geodetické práce při stavbě RD tak na 5 – 8 tisíc. Jo, to je ještě pozůstatky z doby, kdy zaměření garáže bylo za 60 Kčs – samozřejmě dotováno státem, geodézie byla rozpočtovka.

P. Plichta

Já se nezlobím. Dovolil bych si ale oponovat. Barák za 2 miliony není nic moc velkého. Vytyčení a zajištění na lavičky včetně výšky a pak nějaká skutečná provedení, to se vleze do 10 000 (možná i s GP) a nemám pocit, že by to bylo nějak málo. O to ale nejde. Měl jsem na mysli spíše ty lidi, kteří rok »lepi« garáž k baráku a nakonec musí dát ještě $\pm 3\,500$ za GP, což z jejich pohledu jsou 3 (tři!) nové tlusté čáry na papíru, a tohle by mělo jít ještě nahoru...

Pokud jde ale o »pořádné« stavby, tak tam máte pravdu, že by se to mohlo zlepšit. Možná by ovšem pro začátek stačilo, kdyby se půlka ceny stavby automaticky nezadrhla u zprostředkovatele, který si na práce nasmlouvá subdodávky. To se pak musí šetřit všude – i na geodetech...

M. Novosad

Pánové, ostatní profese se neptají, zda to, co fakturují, je pro odběratele málo nebo hodně, výrobci geodetických přístrojů také nepřizpůsobují ceny možnostem českých geodetů, ale prostě ten přístroj »stojí tolik a tolik«. Naše práce také něco stojí a máme-li ji dělat pořádně, potřebujeme k tomu pořádné přístroje a tak cena do 10 tisíc za všechny geodetické práce na stavbě RD, je skutečně velmi málo, vždyť skutečně spolehlivá a výkonná souprava GPS vhodná pro geodetické práce stojí přes milion korun!

S tou závratně nízkou cenou, za kterou někteří z nás pořád tak úsilovně bojují se potom stáváme outsidersy mezi ostatními, chtějí po nás práci v šibeničních termínech (když to stojí tak málo, tak to asi dá i málo práce) a nikdo nás nerespektuje. Prestiž naší profese jde vniveč.

Fafejta

No, je třeba připomenout, že je řeč o RD za 2 miliony (takže nic moc velkého) a upřesnit, že jde o »stavební firmou požadované« práce, což je velký rozdíl. A taky s přihlédnutím k tomu, že 300 Kč/hod je spíše z oblasti zbožných přání a že když to za ty peníze neudělám sám, udělá to (a rád) někdo jiný, to opravdu jde.

Jinak hezká teorie. Co navrhuje za řešení a hlavně jak to chcete prosadit?

M. Novosad

(Pozn. red.: Diskuse dále nabyla charakteru kulometné palby)

Fafejta: V této diskusi není prostor pro podrobné ekonomické rozborů...

Novosad: V tomto fóru je dost prostoru pro více věcí. Takový firmol tady není. Je ovšem otázka, zda to k něčemu bude.

F: Z pohledu geodeta není důležité, za kolik je dům postaven, ale jaké geodetické práce a kolik jich je nutné v průběhu stavby vykonat.

N: Jasně že není důležité, za kolik je ten barák, ale je přece rozdíl, jestli vytyčuji obdélník, který zarovnam do uliční fronty nebo nějakou zběsilou kreaturu nadšeného architekta, kde není jediný pravý úhel, plno výstupků, oblouků a minimálně 3 výškové úrovně. Tady byl zmíněn RD za 2 miliony, což bude spíše ta první varianta a o té jsem psal.

F: Co se týče hodinových sazeb, tak 300 Kč po zahrnutí všech nákladů (auto, hardware, software, nájem, energie, telefon atd., pak 35% odvod ze mzdy, zdravotní, sociální a daň ze mzdy) jste na hranici životního minima.

N: Skoro správně. Podle tabulek MPSV dokonce pod hranicí!

F: Dovolenou vám jako podnikateli také nikdo nezaplatí, musíte si na ni vydělat během těch zbývajících 11 měsíců. A na to jste studoval 5 až 6 roků na vysoké škole, musíte na to mít úřední oprávnění, k němu ještě mnohaletou praxi a zvláštní zkoušku!

N: To jsou ty paradoxy. »Moc ses učil, málo vyděláš...«. Vím o jednom inženýrovi, který rezignoval a šel ke kopáčům. Je spokojený. Vydělá si víc, má méně starostí a v zimě nemrzne ani tolik co my, protože se kopáním zahřeje.

F: Je třeba začít s důslednou kontrolou provádění geodetických prací na stavbách a dohledem nad výkonem ÚOZI ve výstavbě.

N: Hezké. Ale co konkrétně? Kdo, jak a co má kontrolovat? Copak to »my zespod« nějak rozjedeme?

F: Ale hlavně si musíme uvědomit skutečnou hodnotu naší práce – bez nás by se nepostavilo nic.

N: Není pravda. Řadu věcí jsou stavební firmy schopny si udělat samy. Ale protože např. ke kolaudaci potřebují protokol o vytyčení, který jim nikdo (vyjma »sebevrahů«) jen tak nedá, tak si objednávají geodeta na vytyčení...

F: A budeme-li dělat za 300 nebo za 600 Kč na

RUBRIKA

hodinu, nebude rozhodně té práce míň!

N: Nesouhlasím! To by museli všichni jít s cenou nahoru, ale to se nestane. A nebo to upravme zákonem. Minimální ceny jsou takové a kdo půjde pod, dostane pokutu, příp. přijde o razíko... Ale to už je opět skoro socialismus – někdo rozhoduje, co a za kolik. Opravdu nerozumím, jak si to představujete. Nebo co třeba pevný (a závazný) ceník geodetických prací, příp. s koeficienty zohledňujícími vzdálenost od Prahy? Ceník, který se mi dostal do rukou, je o ničem. Když tam čtu něco ve stylu »Vytýčení bodu 100 – 450 Kč«, tak to jako by žádný nebyl. Co má člověk dělat, když přijde s nabídkou a řeknou mu, že strop je tolik a tolik? Přece nežiju ze vzduchu a pořád je lepší km polohopisu (vč. sítí) za 15 tisíc místo nabízených 16,5 než nic a sedět doma. A o tom to je...

F: Geodeti dnes žijí z »ruky do huby« a budoucnost? Na tu myslet nemohou. Je to tedy v nás, není nás zase tolik, abychom si to nemohli vzájemně vysvětlit, ale drtivá většina se o nic takového nezajímá, na akce pořádané svazem geodetů apod. nechodí...

N: Myslíte např. 39. Geodetické informační dny, na které jsem dostal pozvánku? To byl pěkný úlet. Jednak jsem musel pochopit, že ta příloha je PDF, abych ji vůbec mohl otevřít, protože přišla s příponou DAT a pak byl uvnitř místo plánu prázdný rámeček. Vskutku to na mě zapůsobilo velmi profesionálně. A pak ta cena... 980 Kč + cesta do Brna za 8 hodinový program přednášek, prezentačních firem a oběda, to přece nikdo nemohl vážně očekávat nějaký masový zájem nebo se pletu? Obsah přednášek si mohu (teoreticky) přečíst třeba na webu, oběd (rozšoupnu se) 150 Kč, ale proč platit za to, že se mně bude někdo prezentovat, tomu nerozumím a zdá se mně opravdu hodně.

F: ...komora je nezajímá atd.

N: K čemu komora, v čem nám může pomoci, příp. již pomohla? Poučte mě (bez ironie). Jaké má pravomoce? Má její slovo větší váhu než usnesení místního SRPŠ? Zatím vidím jediný smysl komory, a to placení poplatků, ale to mně vážně nechybí.

F: Jenom občas slyším (na KÚ, v hospodě, od známých apod.) nářky na nízké ceny. A mně jako funkcionáři komory říkají: Udělejte s tím něco! Já však říkám: Udělejte s tím něco!

N: Jsem pro! Navrhněte něco! Něco reálného... ať se můžeme od něčeho odpíchnout.

F: Neberte to osobně, já jsem rád, když někdo jakkoliv reaguje, protože ona hrozivá »mlčící většina«

geodetů mě děsí..

N: Já se nezlobím. Jenom mám obavy, že tím stejně nakonec akorát ztrácím(e) čas...

Úvahu v druhém odstavci čtvrtého příspěvku (Hurráb) jsem asi úplně nepochopil. Jsme přece povinni měřit v 3. třídě přesnosti (resp. kvality) »ať to stojí co to stojí«. Co je 3. třída přesnosti je naprosto přesně stanovený technický termín. Vyhláška přesně stanovuje kolik maximálně procent bodů smí přesáhnout stanovená kritéria...

Pokud by tedy inspektor ZKI vzal nádobíčko, vše po mně přeměřil a zjistil, že třeba 50 % mnou měřených bodů není v dopustných odchylkách, tak mi prokázal, že jsem porušil vyhlášku. Oprávněný zeměměřický inženýr přeci **ručí** za to, že měřil s dostatečnou přesností. Nebo se mýlím?

To je samozřejmě teorie od mého »počítačového stolu«. Nemám přehled kolik zakázek ZKI takto může skutečně přeměřovat a zda se to dá z jejich strany prakticky uhlídat.

Že povinné měření GP v S-JTSK silně zvedne náklady na tvorbu GP je jasné. Možná to tedy bylo myšleno tak, že zeměměřické firmy budou takto ve snaze o nižší náklady, hlavně u malých zakázek, vědomě i nevědomě takto více porušovat vyhlášku než dříve a doufat, že to projde? To už však technické předpisy posuzujeme také z hlediska sociálního, psychologického, etického...

Prostě všechno souvisí se vším...

A ta vyšší cena? Vyšší cena zeměměřických prací + vyšší sazba DPH = vyšší příjem státu = nižší deficit státního rozpočtu a vyšší HDP, po tom přece ekonomové touží. Na všechno se dá koukat z té pozitivnější stránky...

Martin Forejt

Jasně, že 3. třída přesnosti (správněji kód kvality určení bodu) je technický termín. Tady jde spíš o okamžiky a situace, které v praxi nastávají. Jednoduchý příklad: dva nezávislé polygonové pořady s uzávěry na hraně dopustných odchylek nebo nevhodnou konstelací rozložení chyb, k tomu nastřádané odchylky z pomocných měřických metod (např. konstrukční oměrné) a problém je na světě. Když se potom k takovým dvěma nezávislým měřením budete chtít připojit, začnete se dostávat do problému. Body byly určeny s kódem 3, avšak odchylky, které vám vycházejí při spojení těchto dvou měření (např. při připojení se na ně) defor-

RUBRIKA

mují vaše měření natolik, že při jeho ověření už ve 3. třídě přesnosti nejste. Podobný problém třeba nastává dnes občas tam, kde se nahromadilo hodně měření jedno přes druhé.

A co se týká toho tlaku na porušování předpisů: Ten tady byl, je a bude, i když často je spíše problém ve špatně napsaných předpisech. Ale jak by někdo obcházel povinnost připojení do S-JTSK si moc nedovedu představit.

Jiří Huráb

Ještě k otázce užití GPS pro GP v KN v souvislosti s povinností měřit v JTSK. Dovolil bych si upozornit na seminář »Přebírání výsledků zeměměřických činností měřených technologií GPS do katastru«: http://www.vugtk.cz/odis/index_skoleni.html, který je prvním svého druhu pro veřejnost. Doposud byl konán jen jedenkrát pro zaměstnance resortu ČÚZK a pro velký zájem bude pro ně opakován. 17. března pak bude uspořádán právě pro veřejnost, tj pro oprávněné zeměměřiče.

Milan Talich